

trække en Krig i Langdrag paa anden Maade, end at den Hær, der bliver slaaet, søger ind til Steder, hvor den enten af Naturen eller ved kunstige Befæstninger er beskyttet mod Virkningerne af Heberlaget. Er derfor et Land lille, behøver det altid Befæstninger i langt høiere Grad end de store Lande; det er Noget, man kan se efter, at man allerede meget tidlig er bleven opmærksom paa, i hvilken langt høiere Grad de smaa Lande behøve Befæstninger, og navnlig i hvilken langt høiere Grad deres Hovedstæder behøve at befæstes fremfor de store Landes. Man kan blot gaa tilbage til en Statsmand, som rigtignok levede for 350 Aar siden, paa Kong Hans's eller Kristian den 2dens Tid, nemlig Nicolo Machiavelli. Denne Mand fremhæver udtrykkeligt, hvor nødvendigt det er for en lille Stat, for en Stat, der ikke er stærk nok til at kunne hævde sig i aaben Mark, at have en Fæstning; han fremhæver udtrykkelig, at en Fæstning er for saadan en lille eller hvad man kunde kalde svag Stat en helig Ting, fordi den bringer Modstanderen til at være belavet paa en Beleiring, og en Beleiring er altid en Ting, Enhver betænker sig paa, fordi det er en besværlig Ting, og det er en gammel Sætning, at, hvad der er besværligt, trykke Folk sig ved. Der er et Forhold endnu, som gjør, at en Befæstning af Kjøbenhavn maa paatrænge sig mere som en Nødvendighed end en lignende Befæstning af Hovedstæderne i andre Stater, den nemlig, at Kjøbenhavn indtager en langt større Rolle i Staten, end Hovedstaden ellers gjør i de allerfleste andre Lande. Man siger: Ja, men Spanien; der er Madrid blevet indtaget, og Spanien fik dog Franskmændene ud af Landet igjen. Ganste vist, men Madrid indtager i den store Del af Spaniernes Bewidshæd ikke nogen større Rolle end — lad mig sige — Odense eller Aarhus hertilands, saa det er ikke saa sært, at en Befættelse af denne Hovedstad ikke kan have samme nedslaaende Indflydelse, som en Befættelse af Kjøbenhavn ganste vist vilde have. Jeg tror overhovedet, at man skal være meget varsom med at drage Paralleler mellem Forholdene heri Danmark og i andre Lande, fordi Forholdene ere saa forskellige, at Sammenligninger blive halte og stjeve. Men forresten, naar vi se hen til det øvrige Europa og navnlig til de smaa Stater, der eksistere, ville vi finde, at de gribe netop det samme Middel til Sikring af deres Selvstændighed som det, der her er foreslaaet, nemlig Hovedstadens eller dog en stor Stads Befæstning. Vi se, at i Belgien har man grebet til at befæste Antwerpen, som vel ikke er Hovedstaden, men en af Belgiens gamle og store Stæder. Belgien er i det Tilfælde at have saamange Centre, at Brüssel ikke spiller den ansæte Rolle

som Kjøbenhavn heri Landet. I Holland ser man, at Regjeringen har grebet til at foreslaa et storartet BefæstningsSystem, der slutter sig om Amsterdam som Kjøernen i det Hele. Man gjør altsaa der forsaavidt det Samme som vi, og ganste vist har man ofret store Summer derpaa, ligesom vi, hvis vi ville have Kjøbenhavn befæstet, ville komme til at ofre meget store Summer paa den Ting.

Foruden den østlige Halvdel af Riget have vi den vestlige Halvdel, og der paaligger os den Pligt ogsaa at forsvare denne Del af Landet. Jeg kan ikke ganste samstemme med ærede Landskingsmænd, der have ment, at, naar man vilde anlægge Befæstninger i Jylland, var det mere for at tilfredsstille en Stemning, man ikke kunde negte var tilstede, end det var, fordi man ventede nogen virkelig veel Gavn af saadanne Befæstninger. Jeg for min Part er af den Anskuelse, at Jylland og Fyn udgjøre en saa stor og væsentlig Del af Landet, at det ikke gaar an, at vi udsætte os for at disse Landsdele blive besatte af en Fjende for, lang Tid, uden at der ydes en meget betydelig Modstand derovre, en saa stor Modstand, som vi overhovedet ere istand til at yde, og at det som en Følge deraf paa ingen Maade er tilstrækkeligt at befæste Kjøbenhavn, men at vi ville blive nødsagede til ved Befæstningsarbejder at støtte og styrke det Forsvar, vi ville stille op i Jylland.

Jeg er derfor tilbøjelig til at tro, at Regjeringen i det Forslag, den har forelagt, har været lidt vel sparsom med Hensyn til, hvad den foreslaar at udrette Bæst for Store Belt i Henseende til Befæstningen. Jeg tvivler ikke om, eller idetmindste har jeg en stærk Formodning om, at det, naar det kommer til Stykket, vil vise sig nødvendigt at anvende ikke saa lidt Mere paa Befæstninger i Jylland, end af Regjeringen foreslaaet. Man vil sige, at det er noget ganste Overordentligt, jeg her forlanger, idet jeg ikke alene forlanger Kjøbenhavn befæstet, men ogsaa forlanger Fæstninger i Nørrejyland; det bliver jo uhyre Summer. Ja, jeg indrømmer, det bliver store Summer, men dels kunne de maaft indskrænkes noget derved, at der paa et eller andet Sted kan spares paa Befæstninger her paa Sjælland, som vel kunde være i høi Grad ønskelige, men som dog ikke ere saa absolut nødvendige for Diemet, at man jo nok i en kneben Bending kan undvære dem, dels kommer dertil, at naar vi ville Diemet, faae vi at vælge Midlerne, som høre dertil. Opgaven bliver da for os at undersøge, hvad der er det absolut nødvendige Maal, vi maa tilstræbe, og dernæst undersøge, hvorvidt vi kunne bringe Midlerne til at strække til.

Skal jeg komme ind paa Enkelthederne i Lovforslaget, skal jeg tillade mig et Par Bemærkninger med Hensyn til forskellige Punkter i det